

SML-NJ

Primitivni tipi

```
()            unit
true, false   bool
0, 42, ~123   int
3.14          real
#"a"          char
"Hello World" string
poljuben tip  'a
primerjalni tip  ''a
```

Operatorji

```
+      num * num -> num
-      num * num -> num
*      real * real -> real
div     int * int -> int
/      real * real -> real
mod     int * int -> int
~      num -> num
not     bool -> bool
andalso bool * bool -> bool
orelse  bool * bool -> bool
<      ''a * ''a -> bool
>      ''a * ''a -> bool
<=     ''a * ''a -> bool
>=     ''a * ''a -> bool
<>     ''a * ''a -> bool
=      ''a * ''a -> bool
:=      'a ref * 'a -> unit
!      'a ref -> 'a
^      string * string -> string
@      'a list * 'a list -> 'a list
```

num predstavlja tip int ali real.

Terke

```
(v1, ..., vn)      'a1 * ... * 'an
(#"p", ())          char * unit
(123, "abc", false) int * string * bool
{1=123, 2="abc", 3=false} int * string * bool
```

Zapisi

```
{k1=v1, ..., kn=vn}      {k1: 'a1, ..., kn: 'an}
{ime="Jan", visina: 150}  {ime: string, visina: int}
```

Do vrednosti v zapisu dostopamo z #kljuc zapis.

Seznami

```
[]            'a list
hd::tl         'a list
[v1, v2, ..., vn] 'a list
[1,2,3]        int list
1::2::3::[]    int list
```

Funkcije za delo s seznam:

```
null      fn : 'a list -> bool
length    fn : 'a list -> int
op @      fn : 'a list * 'a list -> 'a list
hd        fn : 'a list -> 'a
tl        fn : 'a list -> 'a list
List.last  fn : 'a list -> 'a
List.nth   fn : 'a list * int -> 'a
List.take  fn : 'a list * int -> 'a list
List.drop  fn : 'a list * int -> 'a list
rev        fn : 'a list -> 'a list
map        fn : ('a -> 'b) -> 'a list -> 'b list
List.filter  fn : ('a -> bool) -> 'a list -> 'a list
foldl      fn : ('a*'b -> 'b) -> 'b -> 'a list -> 'b
foldr      fn : ('a*'b -> 'b) -> 'b -> 'a list -> 'b
```

Razlika med foldl in foldr:

```
fun f (x, acc) = ... ;
foldl f 0 [1, 2, 3] = f(3,f(2,f(1,0)))
foldr f 0 [1, 2, 3] = f(1,f(2,f(3,0)))
```

Funkcije

```
fun ime args = ...      fn: 'a -> 'b
fun add (a, b) = a + b   fn: int * int -> int
fun add a b = a + b      fn: int -> int -> int
fn (a, b) => a+b          fn: int * int -> int
fun id x = x             fn: 'a -> 'a
fn x => x                 fn: 'a -> 'a
```

Z ključno besedo fun lahko definiramo funkcije po vzorcu:

```
fun f vzorec1 = izraz1
  | f vzorec2 = izraz2
  | ...
  | f vzorecn = izrazn
```

Opcije

```
NONE      'a option
SOME v     'a option
SOME 13    int option
```

Unije tipov

```
datatype ime_tipa = CONS1 of 'a1
                  | ...
                  | CONSn of 'an
datatype int_or_bool = INT of int
                  | BOOL of bool
datatype 'a option = NONE | SOME of 'a
datatype 'a list = [] | :: of 'a * 'a list
datatype ('a, 'b) generic = A of 'a
                  | B of 'b
                  | AB of 'a * 'b
                  | NONE
datatype oseba =
  OSEBA of {ime: string, priimek: string}
```

Sinonimi za tipe

```
type ime_sinonima = tip
type oseba = {ime: string, priimek: string}
type 'a seznam = 'a list
```

Ujemanje vzorcev

```
case izraz of
  vzorec1 => izraz1
  | vzorec2 => izraz2
  | ...
  | vzorecn => izrazn
```

Vzorec je lahko poljuben konstruktor ali primitivna vrednost. Vzorce lahko gnezdimo. V vzrocu lahko uporabimo tudi spremenljivke, ki jih potem uporabimo v izrazu.

V vzorcu lahko uporabljamo le konstruktorje ali vrednosti istega tipa.

```
case sez of
  [] => 0
  | x::xs => xs @ [x]
```

```
case opt of
  NONE => 0
  | SOME x => x
```

Vzajemna rekurzija

Pri definiciji funkciji in tipov lahko uporabimo ključno besedo and, da definiramo več funkcij ali tipov hkrati.

```
fun liho n =
  if n = 0 then false else sodo (n-1)
and sodo n =
  if n = 0 then true else liho (n-1)
```

```
datatype a = A of b | Aend
and       b = B of a | Bend
```

Lokalno okolje

```
val x = 10;
let
  val y1 = x + 1 (* y1 = 11 *)
  val x = 1      (* zasencimo globalno x *)
  val y2 = x+1   (* y = 2 *)
  val a = 100
  fun f a = a + y2 (* 'a' vzamemo iz args *)
in
  f y1 (* vrne vrednost 11 + 2 = 13 *)
end
```

Mutacije

```
val x = ref 10; (* x = ref 10 : int ref *)
x := 20; (* x = ref 20 : int ref *)
!x; (* vrne 20 : int *)
```

Izjeme

Svoj tip izjeme definiramo z exception:

```
exception Izjema of string;
```

Izjemo sprožimo z raise.

```
raise (Izjema "Napaka");
```

Izjeme ujamemo z handle:

```
izraz_ki_prozi_izjemo
handle
  vzorec1 => izraz1
  | vzorec2 => izraz2
  | ...
  | vzorecn => izrazn
```

Izjeme so tipa exn.

Moduli

```
structure ImeModula = struct
  (* definicije val, fun, datatype, ... *)
end
```

Do vrednosti v modulu dostopamo z ImeModula.ime. Naprimer:

```
structure MojModul = struct
  val x = 10
  fun pozdravi () = "Zivjo" ^ Int.toString x
end;
```

```
MojModul.x; (* vrne 10 *)
MojModul.pozdravi(); (* vrne "Zivjo10" *)
```

Lahko dodamo podpis modula, ki določa katere vrednosti so vidne izven modula.

```
signature MojModulP = sig
  val pozdravi : unit -> string
end
```

```
structure MojModul :> MojModulP = struct
  val x = 10
  fun add (a, b) = a + b
  fun pozdravi () = "Zivjo" ^ Int.toString x
end
```

```
MojModul.x; (* napaka *)
MojModul.add(1,2); (* napaka *)
MojModul.pozdravi(); (* vrne "Zivjo10" *)
```

Prednosti leksikalnega dosega

- Imena spremenljivk v funkciji so neodvisna od imen zunanjih spremenljivk

- Funkcija je neodvisna od imen uporabljenih spremenljivk

- Tip funkcije lahko določimo ob njeni deklaraciji

- Ovojnica shrani podatke, ki jih potrebuje za kasnejšo izvedbo.

PYTHON

Anonimna funkcija

```
f = lambda x: x + 1
f = lambda x, y: x + y
```

Dekoratorji

```
def decor(f):
    def wrapper(*args, **kwargs):
        print(args, kwargs)
        f(*args, **kwargs)
        print('end')
    return wrapper
```

```
@decor
def say_hi(name, times=1):
    print(f"hi_{name}!_"*times)
```

```
say_hi('mom', times=3)
```

```
# ('mom',) {'times': 3}
# hi mom! hi mom! hi mom!
# end
```

Iteratorji

Z razredom:

```
class MojIterator:
    def __init__(self, args):
        # inicializacija

    def __iter__(self):
        return self

    def __next__(self):
        # vrne naslednji element
        ali pa raise StopIteration
```

```
for x in MojIterator(args):
    pass
```

Z generatorjem:

```
def moj_generator(args):
    # inicializacija
    while True:
        # yield naslednji element
        # ali pa return za konec
```

```
for x in moj_generator(args):
    pass
```

Z sestavljanjem iteratorjev:

```
moj_iterator = (x**2 for x in range(10))
```

```
for x in moj_iterator:
    pass
```

Povezava med funkcijskim in objektnim prog.

Funkcijsko	Objektno
Če dodamo novo funkcijo, moramo v njej pokriti vse konstruktorje za podatkovni tip.	Če dodamo novo funkcijo, jo moramo implementirati za vse podrazrede.
Če dodamo nov konstruktor (podtip), ga moramo v vseh funkcijah pokriti.	Če dodamo nov (pod)razred moramo v njem implementirati vse funkcije.
<i>Združujemo po funkcijah</i>	<i>Združujemo po razredih (tipih)</i>

RACKET

Definicije

Na začetku vsake datoteke moramo dodati: `#lang racket`

Definicija vrednosti:

```
(define ime vrednost)
```

Funkcije

Definicija funkcije:

```
(define (ime arg1 arg2 ... argn) izraz)
```

Definicija funkcije z poljubnim številom argumentov:

```
(define (ime . args) izraz)
```

```
(ime 1 2 3) ; args = '(1 2 3)
```

Definicija funkcije z poimenovanimi argumenti in privzetimi vrednostmi. Nepoimenovani argumenti s privzetimi vrednostmi morajo biti za ostalimi nepoimenovanimi argumenti.

```
(define (f #:ime_a a b #:ime_c c) izraz )
(f #ime_c 3 2 #ime_a 1) ; a = 1, b = 2, c = 3
```

```
(define (f #:ime_a [a 1] [b 2]) izraz )
(f) ; a = 1, b = 2
```

Anonimna funkcija:

```
(lambda (arg1 arg2 ... argn) izraz)
(lambda args izraz)
```

Nadzor toka

```
(if pogoj potem sicer)
```

Stavek `cond` vrne vrednost prvega izraza, pri katerem je resničen pogoj (ne vrača `#f`).

```
(cond [pogoj1 izraz1]
      [pogoj2 izraz2]
      ...
      [else izrazn])
```

Ujemanje vzorcev

```
(match izraz
  (vzorec1 izraz1)
  (vzorec2 izraz2)
  ...
  (else izrazn))
```

Pari in seznamami

Vrednost '()	<code>null</code> : <code>null?</code>
Ustvari par	<code>(cons a d) → pair?</code>
Vrni prvi el.	<code>(car p) → any/c</code>
Vrni drugi el.	<code>(cdr p) → any/c</code>
Ali je v par	<code>(pair? v) → boolean?</code>
Ali je v enak '()	<code>(null? v) → boolean?</code>
Ustvari seznam	<code>(list v ...) → list?</code>
Ali je v seznam	<code>(list? v) → boolean?</code>
Dolžina seznama	<code>(length lst) → integer?</code>
Obrni seznam	<code>(reverse lst) → list?</code>
Vrni i-ti el. seznama	<code>(list-ref lst i) → any/c</code>
Uporabi <code>proc</code> na vsakem el. v <code>lst</code>	<code>(map proc lst ...+) → list?</code>
Zloži iz leve	<code>(foldl proc init lst ...+) → list?</code>
Zloži iz desne	<code>(foldr proc init lst ...+) → list?</code>
Vrni seznam brez elementov za katere pred vrne <code>#f</code>	<code>(filter pred lst) → list?</code>

Seznam je sestavljen iz parov, kjer je drugi element seznam ali '().

```
(list 1 2 3) ≡ (cons 1 (cons 2 (cons 3 '())))
```

Primer uporabe `foldl` in `foldr`:

```
(define (f x acc) ...)
(foldl f init (list 1 2 3))
; f(3, f(2, f(1, init)))
(foldr f init (list 1 2 3))
; f(1, f(2, f(3, init)))
```

Funkcije `map`, `foldl` in `foldr` lahko uporabljamo na več seznamih hkrati.

```
(map + (list 1 2 3) (list 4 5 6))
; vrne (list 5 7 9)
(foldl
  (lambda (x y acc) (+ acc (max x y)))
  0 (list 10 2 3) (list 4 20 5)) ; vrne 35
```

Lokalno okolje

`let`   izrazi se evalvirajo v oklju *pred* izrazom `let`
let*   izrazi se evalvirajo po vrsti in okolje se posodablja (kot SML)

`letrec`   izrazi se evalvirajo v okolju, ki že vsebuje vse deklaracije naštete v `letrec` (kot `and` v SML)

`define`   deluje enako kot `letrec`, le drugačna sintaksa

Primer uporabe `let`:

```
(define x 100)
(let ([x 10] [y x]) (cons x y))
; vrne (10 . 100)
```

Primer uporabe `let*`:

```
(define x 100)
(let* ([x 10] [y x]) (cons x y))
; vrne (10 . 10)
```

Primer uporabe `letrec`:

```
(letrec
  ([x (lambda () y)] [y 123])
  (cons (x) y))
; vrne (123 . 123)
```

Zakasnjena evalvacija

Zakasnjena evalvacija:

```
(thunk izraz) ≡ (lambda () izraz)
```

Zakasnitev in sprožitev z uporabo `delay` in `force`:

```
(define x
  (delay (begin
    (print "dolg izracun")
    "rezultat")))
(force x)
; izpiše "dolg izracun" in vrne "rezultat"
(force x)
; vrne (shranjen) "rezultat"
```

Funkcija `delay` ustvari objekt tipa `promise`, ki hrani izračunano vrednost.

Tokovi

Tok je funkcija, ki vrača par, v katerem je prvi element vrednost drugi pa tok.

Primer:

```
(define enke (cons 1 (lambda () enke)))
(define naravna
  (letrec (
    [f (lambda (x)
      (cons x (thunk (f (+ 1 x))))))])
    (f 1)))
```

Funkcija, ki izpiše prvih `n` elementov toka:

```
(define (izpisi n tok)
  (if (> n 1)
    (begin
      (displayln (car tok))
      (izpisi (- n 1) ((cdr tok))))
    (displayln (car tok))))
```

Funkcija, ki izpsuje elemente toka dokler velja pogoj:

```
(define (izppog tok pogoj)
  (cond [(pogoj (car tok)) (begin
    (displayln (car tok))
    (izppog ((cdr tok)) pogoj))]
    [#t #t]))
```

Memoizacija

Rezultate funkcije shranimo v tabelo in jih uporabimo, če je funkcija ponovno klicana z istimi argumenti.

Za tabelo lahko uporabimo `hash` ali seznam parov (kjuč, vrednost).

```
(define f (letrec
  ([memo (make-hash)])
  (lambda (x)
```

```
    (if (hash-has-key? memo x)
        (hash-ref memo x)
        (let ([rezultat ...])
          (hash-set! memo x rezultat)
          rezultat
        )))))
```

Ustvari hash tabelo	<code>(make-hash) → hash?</code>
Ali je v hash tabela	<code>(hash? v) → boolean?</code>
Vrni vrednost za ključ <code>k</code>	<code>(hash-ref h k) → any/c</code>
Nastavi vrednost za ključ <code>k</code> na <code>v</code>	<code>(hash-set! h k v) → void?</code>
Ali ima <code>h</code> ključ <code>k</code>	<code>(hash-has-key? h k) → boolean?</code>
Izbriši ključ <code>k</code> iz <code>h</code>	<code>(hash-remove! h k) → void?</code>

Makri

```
(define-syntax ime-makra
  (syntax-rules (kljucna-beseda1 ...)
    [(ime-makra vzorec) izraz]
    ...
  )
)
```

`vzorec` lahko vsebuje spremenljivke, ki se vežejo na vrednosti v izrazu in ključne besede, ki so naštete v `syntax-rules`.

Primer makra:

```
(define-syntax mojif
  (syntax-rules (then else)
    [(mojif p then et)
      (if p et '())]
    [(mojif p then et else ef)
      (if p et ef)]
    [(mojif p1 then e1t elif p2 e2t else ef)
      (if p1 e1t if p2 e2t ef)]
    ))
```

```
(mojif #t then 123 else 456) ; vrne 123
```

Lastni podatkovni tipi

```
(struct mojtip
  (polje1 polje2 ... poljen)
  #:transparent ; polja so vidna v REPL
  #:mutable ; polja lahko spreminjamo
)
```

Avtomatsko dobimo funkcije:

Konstruktor	<code>(mojtip v1 v2 ... vn) → mojtip</code>
Preverjanje tipa	<code>(mojtip? v) → boolean?</code>
Vrednost polja	<code>(mojtip-polje v) → any/c</code>
Nastavi polje*	<code>(set-mojtip-polje! v vrednost) → void?</code>
<code>#:mutable</code> .	

Trdnost in polnost sistema tipov

Povezava med objektnim in funkcijskim programiranjem